

Joutsan kunnan vieraskasvilajien torjuntasuunnitelma vuosille 2022-2024

Jättipalsamikasvusto Joutsan kunnan Hapetuslammikko-kiinteistöllä

Sisällys

1.Taustaa	2
2.Tavoitteet	2
3.Toimenpiteet	2
3.1 Kuvaus kohteena olevista alueista	2
3.2 Toteutus.....	2
3.2.1 Torjunta kunnan alueilla.....	2
3.2.2 Kuntalaisten torjuntaan kannustaminen.....	3
3.3 Vieraskasvijätteen käsittely	3
4.Yhteistyötahot	3
5. Kuvaus toimenpiteillä saatavan hyödyn seurannan ja ylläpidon järjestämisestä	3
LIITTEET.....	3

1.Taustaa

Joutsan kunnan toimesta on aloitettu vieraskasvilajien systemaattinen torjunta vuonna 2017. Torjunta on aloitettu Joutsan taajama-alueella n. 15 paikassa jättipalsamin osalta ja kolmessa paikassa jättiputken osalta. Torjuntaa on jatkettu sen jälkeen vuosittain. Torjunta on laajentunut jättipalsamin osalta siten, että torjuttavia alueita on tällä hetkellä 20. Lupiinin torjunta on kirkonkylällä alkanut vuonna 2020. Lupiinesiiintymiä on torjuttu neljässä kohteessa. Leivonmäellä jättipalsamin torjunta on aloitettu vuonna 2020. Leivonmäellä on lisäksi torjuttu yhdessä kohteessa jättiputkea. Kaikki torjuntakohteet ovat kunnan omistamilla kiinteistöillä. Kuntalaisia on kannustettu vieraslajien torjuntaan jakamalla käsineitä ja jätösäkkejä. Tarvittaessa kuntalaisia on neuvottu torjunnassa ja paikallislehti on tehnyt jutun asiaan liittyen. Vuonna 2021 torjuntatoimet vähentyivät aiempaan verrattuna resurssien puutteesta johtuen.

2.Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on jatkaa jättipalsamin, jättiputken ja lupiinin torjuntaa sekä kartoittaa em. lajien ja lisäksi kurturuusun esiintymiä ja löydettyä hävittää ne. Lisäksi tavoitteena on neuvoa, kannustaa ja tukea kuntalaisia vieraslajien torjuntaan omilla kiinteistöillään sekä säilyttää ja lisätä Suomen luonnon monimuotoisuutta. Monimuotoisuuden lisääntyminen lisää myös alueen viihtyisyyttä ja virkistysarvoa. Tavoitteena jättiputken torjunnassa yleisillä alueilla on vähentää siitä aiheutuvaa terveysriskiä.

3.Toimenpiteet

3.1 Kuvaus kohteena olevista alueista

Kunnan tekemän torjunnan kohteena olevat alueet sijaitsevat Joutsan ja Leivonmäen taajamissa ja ne on merkitty liitekarttoihin 1. ja 2. Alueet ovat pienehköjä ja sijaitsevat mm. kevytväylien ja katujen vieressä, vesistöjen läheisyydessä, puistossa ja vanhassa pihapiirissä. Yhteensä jättipalsamia on suunniteltu torjuttavaksi 28 kohteella, joista Joutsan taajamassa sijaitsee 21 ja Leivonmäellä 7. Jättiputkea on torjuttu neljässä kohteessa kunnan kiinteistöillä, joista kolme sijaitsee Joutsan taajama-alueella ja yksi Leivonmäellä. Leivonmäellä on lisäksi yksi havainto kurturuudesta. Torjuntaa sille ei vielä ole tehty. Kasvupaikat ovat katujen tai kevytväylien varrella. Lupiinia on poistettu neljässä kohteessa Joutsan taajamassa katujen varsilta. Vuosina 2022 - 2024 on lisäksi tarkoitus kartoittaa vieraskasvilajien kasvupaikkoja ja ottaa niitä torjuntaohjelmaan. Lisäksi on tarkoitus aktivoida kuntalaisia hävittämään vieraslajeja omilta kiinteistöiltään.

3.2 Toteutus

3.2.1 Torjunta kunnan alueilla

Jättiputket myrkytetään ennen kukintaa, ensimmäisen kerran kesäkuun puolen välin tietämillä. Kohteita käydään tarkistamassa useita kertoja kesässä ja myrkytetään tarvittaessa. Myrkytyksessä käytetään Round Up Bioa. Myrkytyksen tekijät ovat käyneet kasvinsuojelukoulutuksen.

Jättipalsamin torjuntaa tehdään niittämällä kasvusto kaksi kertaa kesässä kesä- ja elokuussa. Lupiini niitetään kerran kesässä ennen siemennystä. Kurtturuusu poistetaan kaivinkoneella kaivamalla juurineen ylös.

3.2.2 Kuntalaisten torjuntaan kannustaminen

Kuntalaisia tiedotetaan vieraskasvilajien torjunnasta kunnan internet-sivuilla ja paikallislehdessä. Kuntalaisille jaetaan ilmaiseksi jätesäkkejä ja käsineitä. Tässä vaiheessa muistutetaan, että vieraslajin torjunnalle on oltava kiinteistön omistajan lupa. Lisäksi kysytään missä torjuntaa suoritetaan, työsuorittajan yhteyshenkilön yhteystiedot ja mitä lajia torjutaan. Kunta tarjoaa etukäteen sopien ilmaisen kuljetuksen jäteasemalle vieraskasvijätteille ja maksaa siitä aiheutuvat jätemaksut.

3.3 Vieraskasvijätteen käsittely

Jättiputket jätetään myrkytyksen jälkeen paikalleen. Jättipalsami säkitetään niiton jälkeen ja kuljetetaan jäteasemalle sekajätteenä hävitettäväksi. Lupiini niitetään ja jätetään kasvupaikalleen kuivumaan. Kurtturuusu vietään jäteasemalle sekajätteen joukossa hävitettäväksi.

4. Yhteistyötahot

Hankkeen yhteistyötahoja ovat kunnan oman henkilöstön lisäksi:

- Paikalliset urakoitsijat
- Jäteasema
- Yhdistykset
- Kuntalaiset ja kiinteistöjen omistajat

Hyödynsaajana voidaan katsoa olevan kaikki kuntalaiset, joiden kiinteistöjen alueella em. vieraskasvilajeja kasvaa tai jotka käyttävät kunnan virkistys- tai katualueita, joilla vieraskasvilajeja kasvaa.

5. Kuvaus toimenpiteillä saatavan hyödyn seurannan ja ylläpidon järjestämisestä

Torjuntatyön onnistumista seurataan jatkuvasti muun vihertyön valvonnan ja seurannan yhteydessä myös hankkeen päättymisen jälkeen. Yksityishenkilöiden ja yhteisöjen torjuntatöiden lopputulosta seurataan tarvittaessa käymällä kohteessa ja havainnoimalla tehdyt toimenpiteet ja vieraslajit.

LIITTEET

Kartta 1. Torjuttavat vieraskasvilajikohteet Joutsan taajamassa

Kartta 2. Torjuttavat vieraskasvilajikohteet Leivonmäen taajamassa